

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

Skiba Maria

J. K. - 377/377 Pom.

50 W. G. P. - Ak. Chojnice

I/1. Relacja k. 2 s. 1-2

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację k. 6 s. 1-7 1945

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – inne...

IV. Korespondencja

1) listy z rodziną k. 2 s. 1-3

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 5

VI. Fotografie obrazy i kompozycji

1/1. Relacja - Shiba Maria.

1. Bruski Alojzy ps. "Skoczek" relacja o
konspiracyjnym działaniu Marii Shiby,
reżpis, oryg., Arch. E. Zawackiej 2 k. 2 s. 1-2
21.01.1979

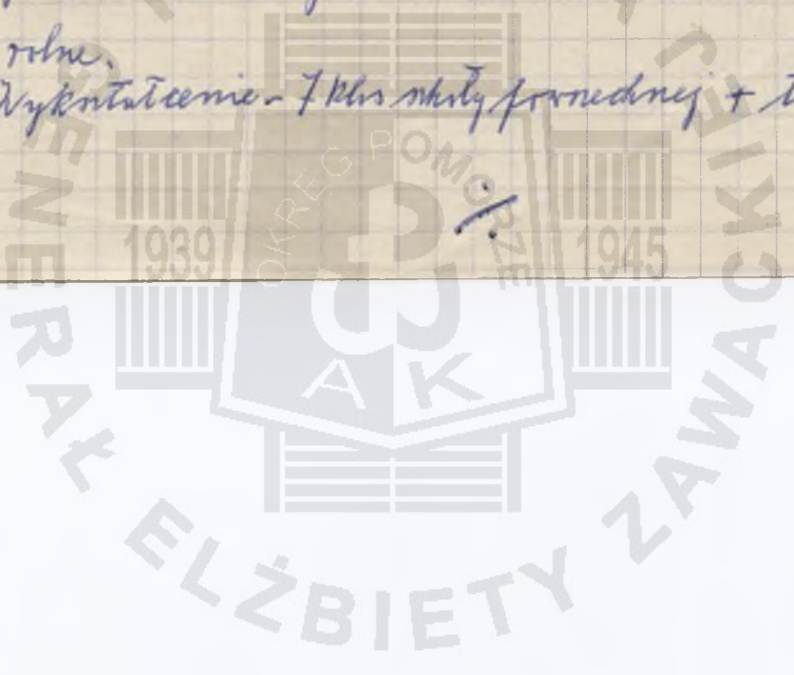

adm 30 +
Głębka Nowa, "Głębka" - Borowy Młyn

I Dane osobiste: Urodzona 31 maja 1913 r. w Borowym Młynie

Pełogła, w walce zbrojnej 2 III 1945, jako uczestniczka grupy bojowej POW "Gryf Pomorski" - AK pod dowództwem plutonowego rezerwy Fryda Alfonsa, "Flonka" z Oddziałem "Kermachta" w cieniu wyprawy materaca A. Ruchnickiej na umocnienia niemieckie w okolicy: Kpiska - Borowy Młyn - Prądnica z okolicznościami. Pochowana na cmentarzu w Borowym Młynie. Grobkiem i wizerunkiem i dowidac w grupie bojowej.

- 3 - Rodzice - Jan - Antonina z domu Ginter
- 4 - Pochodzenie chłopskie - rodzice mieli własne gospodarstwo rolne.
- 5 - Wykształcenie - 7 klas szkoły powszechnej + trzy kursy

seminarium naukowy i artystyczny w Toruniu (27-30r)
 C. adres rodziny: Brunska Jedynka Miłkowska - ul. Mi-
 chalska 1/2 telef 25-31

II Okres przedwojenny

1. Pracowała na gospodarstwie rolnym swoich
 rodziców w Borowym Młynie przy chropach.

Pracowała społecznie jako prezes Koła Głównym
 Młodni Polki w Borowym Młynie od 1933-1939r.
 Była członkiem chóru "Lutnia" i miejscowego Koła
 Teatralnego w Borowym Młynie od 1931-1939

2. - Koło Głównym Polki w Borowym Młynie zorganizowała Kurs
 Przystąpienia Obronnego Kraju. Kurs trwał
 3 lata. Ukończyła 4/6 kurs w 1938r.

III Okres okupacji

1. Pracowała na gospodarstwie rodziców w Borowym
 Młynie

2-3 w październiku 1939r. była współorganizatorem
 konspiracyjnego Ośrodka Oświatowo-Kulturalnego
 w Borowym Młynie z kąd wychodziły impulsy
 do walki o przetrwanie i wyzwolenie z rąk oku-
 pcji hitlerowskiej. W lutym 1942 wstąpiła
 do POK "Gryf Pomorski". Zorganizowała strażnicę
 pseudonim "Główny". Pełniła funkcję Komendantki
 Sekcji Kobiet przy Głównym Komendzie POK
 "Gryf Pomorski" - AK w Borowym Młynie
 Co sekcyi należało 5 kobiet zorganizowanych
 i 10 kobiet współpracujących z organizacją.
 - Ciepły dalszy ~~jak~~ jak w poprzedniej relacji.

II. Materiały uzupełniające relexję: Skiba Maria

1. Biogram Marii Skiby [w:] Słownik uczestników walki o niepodległość Polski 1939-1945, W-wa 1988, kserokop. k. 1 s. 1
2. Biogram Marii Skiby do z. 5, Słownika biograf. konspiracji pomorskiej, mpis z popr. dr. B. Chreanowskiego, k. 1 s. 2-3
3. List przesłany przez internet z 20. 11. 2001 r. w sprawie biografii Marii Skiby k. 2 s. 4-5
4. Biogram Marii Skiby [w:] Słownik biograficzny konspiracji pomorskiej 1939-1945, z. 5, Wyd. Bibl. FAPAK t. XXXV, kserokopia s. 116-117 k. 2 s. 6-7

SKALSKA WALENTYNA, „Pestka” (?–28 III 1943), pielęgniarka Ubezpieczalni Społ. w Będzinie; od września 1939 czł. Organizacji Orła Białego w Zagłębiu, od stycznia 1940 łączniczka w sztabie kolejowej sekcji sabotażowo-dwersyjnej ZWZ (d-ca Bronisław Opilka „Aga”), przenosiła broń, była gospodynią punktu kontaktowego, sprawowała opiekę nad zagrożonymi żołnierzami ZWZ; aresztowana w lutym 1941, więziona w Katowicach i Mysłowicach, torturowana w śledztwie, nie wydała nikogo, wysyłała ostrzegawcze grypsy z więzienia, skazana w lipcu 1942 na 5 lat ciężkiego więzienia, wywieziona do Oświęcimia, nr oboz. 27590, tam zginęła. 42; 71, nr 27590; 73, lista straż nr 3116.

SKALECKA LEONTYNA (?–24 IV 1945), c. Ignacego; szeregową w III batalionie sanitarnym 1 Armii WP; zmarła z ran w Wölsickendorf w czasie operacji berlińskiej. 376, s. 596.

SKARGA ZOFIA (14 V 1890–14 IX 1944), zam. w Warszawie; w czasie okupacji pielęgniarka na Oddz. Chorób Wewnętrznych Szpitala Ujazdowskiego; w Powstaniu Warszawskim w czasie bombardowania szpitala, przeniesionego na ul. Chelmską 19, przysypana gruzami, ciężko ranna w głowę, 1 września umieszczona na Oddz. Chirurgicznym swego szpitala, tam zmarła (zob. też Janina Abczyńska). 73, lista straż nr 4575; 412, s. 38, 190, przyp. 88; 1053, s. 182; 1110; 1529.

SKARYŃ JADWIGA (?–14 IX 1944), pielęgniarka Szpitala Ujazdowskiego w Warszawie; zginęła w Powstaniu Warszawskim podczas bombardowania szpitala mieszczącego się wówczas przy ul. Chelmskiej 19 (zob. też Janina Abczyńska). 239, s. 86; 253, s. 275; 651.

SKASSA KRYSZYNA, „Ewa” (?–1944), łączniczka por. Wacława Ostrowskiego ps. „Adam” z Okręgu ZWZ-AK Łódź; aresztowana wiosną 1944, po rozprawie sądowej, zakończony wyrokiem śmierci, stracona; jej ojciec, również żołnierz AK, pracował w placówce „Podlasie” w Winarach. 32; 1433.

SKAPSKA (SKEPSKA?) MARIA z d. Dzikowska (1911–2 I 1944), działaczka społ. i polityczna, czynna w konsp.; aresztowana, osadzona na Pawiaku, 25 VIII 1943 wywieziona do Oświęcimia, nr oboz. 55879, tam zginęła.

71, s. 175, poz. 201; 235, s. 250, 277; 278, s. 350, 713; 391, s. 245; 542, s. 139.

SKIBA MARIA, „Słowik” (31 V 1913–2 III 1945), ur. i zam. w Borowym Młynie w pow. chojnickim, c. rolników Jana i Antoniny z Ginterów; od lutego 1942 komendantka Sekcji Kobiet TOW „Gryf Pomorski”, potem żołnierz partyzantki AK w grupie bojowej Alfonsa Fryda, ps. „Struga”; poległa w walce z Wehrmachtem, którą partyzantka wspierała natarcie Armii Czerwonej na pozycje niemieckie w miejscowościach Upitka–Borowy Młyn–Prądzona; pochowana na cmentarzu w Borowym Młynie. 108.

SKIBIŃSKA MARIA ANTONINA MALGORZATA (13 VII 1876–24 IX 1944), ur. i zam. w Warszawie, c. Ewarysta i Ludwika z Dąbrowskich, szarytka, pielęgniarka, w 1938 złożyła państwowy egzamin pielęgniarski w Warszawie; zginęła od podskoku artylerii niemieckiej na terenie Szpitala Przemienienia Paskiego przy ul. Sierakowskiego 7 na Pradze.

Rel. s. Anny Jurczak.

SKIBNIEWSKA BARBARA, „937” (1 III 1913–12 II 1943), ur. w Olszewnicy w pow. radzyńskim, c. Franciszka i Leokadii, zam. w Warszawie; w 1931 uzyskała świadectwo dojrzałości w gimn. M. Sobolewskiej w Lublinie, następnie ukończyła Wydz. Filozofii na Uniw. Warszawskim; w czasie okupacji współpracowała z Komendą Chor. Warszawskiej Szarych Szeregów, jej brat dr med. Kazimierz Skibniewski ps. „Slepowron”, wykładowca Wydz. Lekarskiego tajnego Uniw. Warszawskiego, asystent prof. dr. W. Orłowskiego, członek Stronnictwa Narodowego (SN), hm., w okresie 1 X 1940–1 X 1941 był komendantem Chor. Warszawskiej Szarych Szeregów; w lutym 1942 B.S. wstąpiła także do SN, pracowała w Wydz. Kobięcym Okręgu Stołecznego, była „piątkową”; 15 XII 1942 aresztowana razem z bratem i jeszcze trzema osobami w mieszkaniu rodziców przy ul. Targowej podczas zebrania konsp., więziona na Pawiaku, torturowana, niczego nie ujawniła, przez pewien czas pracowała w „czarnej pralni”, przebywała w celi funkcyjnej, zmarła w szpitalu więziennym wskutek wrodzonej skazy krwotocznej; jej nazwisko upamiętniono na płycie symbolicznego grobu batalionu „Gustaw” na Cmentarzu Wojskowym Powązki, kw. B-24; w dniu jej śmierci brat został rozstrzelany w egzekucji zbiorowej w Lasach Chojnowskich. 43, ks. I, s. 60, wyciąg, lista 1; 49; 122, nr alb. 36534; 131; 144, kw. Komp. Harcerzy; 235, s. 222; 236, s. 326; 272, s. 162–164; 389, 274, s. 275; 289; 318, s. 44; 530, s. 22–23; 542, s. 553; inf. Stanisław Broniewskiego ps. „Orsza” (d-cy Szarych Szeregów).

SKIBNIEWSKA ZOFIA zob. Żochowska Zofia.

SKIERSKA HALINA, „Irma” (?–16 III 1944), zam. w Warszawie, absolwentka Państw. Instytutu Sztuki Teatralnej; w konsp. żołnierz Biura Studiów (BS) Oddz. Inform.-Wywiad. KG ZWZ-AK, aresztowana w nocy 8/9 XII 1943 w lokalu konsp. przy ul. Marszałkowskiej 1 m 23, wskazanym warszawskiemu gestapo przez Blanę Kaczorowską, maszynistkę i tłumaczkę BS (tej nocy aresztowano również kilku innych pracowników BS); osadzona na Pawiaku, torturowana w śledztwie na Szucha, rozstrzelana w ruinach getta wraz ze 180 mężczyznami i 5 kobietami (zob. również Natalia Rykowska). 123, sygn. III/22-93; 131; 235, s. 327, 382, 527; 236, s. 484; 275; 335; 278, s. 387; 436; 542, s. 553; 779; 780; 874; 1329; wyrok Sąd. Woj. m. st. Warszawy z dn. 12 VI 1953 na Blanę Kaczorowską, op. IV K. 97/53.

SKIERSKA HELENA (?–16 XII 1943), ukończyła żeńskie gimn. w Piotrkowie Tryb.; w okresie okupacji zam. w Warszawie, czynna w konsp., aresztowa-

na, osadzona w getcie w 278, s. 71
SKŁOBIŃSKA 8 III 1945
 ca w pociągu, śmierć kandydatki cmentarza 571, s. 31
SKOCIMSKA ur. w Białymostku; służbę zakończyła przez organizację w szpitalu w Szklarskiej Porębie 73, lista 1
SKOLARSKA Białej w grupie Bia 510, s. 2
SKONKOWSKA „Hanka” c. Janina; w Legionie Głuchych i Słabowidzących wstąpiła do Armii Krajowej; była łączniczką w Armii Krajowej; przeżyła wojnę 126, kart. 414, 423
SKONKOWSKA „Władysław” c. Leon; czł. Kierownictwa Warszawy 1942; Niemiec; w I wojnie światowej; benzylna; zginęła; również 126, kart. 144 loc.
SKOPKOWSKA Sabina

„Stow. męże strzelił w alii o niepodległości Polski 1939–1945, w-wa 1988.

Skiba Maria ps. "Słowik" / 1913-1945/; kmdt. sekcji kobiet TOW "Gryf Pomorski" i AK rej. Borowy Młyn, żołnierz partyzantki AK.

Urodzona 31 V 1913 r. w Borowym Młynie pow. chojnicki; córka właścicieli gospodarstwa rolnego Jana i Antoniny z d. Kniter.

Po ukończeniu Seminarium Nauczycielskiego w Toruniu, nie podjęła pracy zawodowej i pomagała rodzicom w prowadzeniu gospodarstwa. W latach 1933-1939 aktywnie działała w Kole Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej w Borowym Młynie / jako sekretarz/. W 1938 r. ukończyła, organizowany przez Stowarzyszenie, kurs przysposobienia obronnego kraju.

Od października 1939 r. zorganizowała i prowadziła w Borowym Młynie konspiracyjny ośrodek kulturalno-oświatowy. Do TOW "Gryf Pomorski" zaprzysiężona w lutym 1942 r. pod ps. "Słowik" przez Alojzego Bruskiego ps. "Skocz",^{głównie} pełniła funkcję kmdt. sekcji kobiet na rejon Borowy Młyn, (podlegała Marii Kamińskiej ps. "Róża" kmdt. sekcji kobiet przy Gminnej Kmdzie "Gryfa" w Brusach. Do sekcji "Słowika" należało 5 kobiet zaprzysiężonych i dziesięć współpracujących, były to m.in. Jadwiga Skiba ps. "Kalina", (Skiba Leokadia, ps. "Kukułka", Anna Fryda, Wanda Fryda, Stanisława Lewandowska, Helena Rudnik. Do zadań sekcji należało tworzenie punktów sanitarnych, żywnościowych, organizowanie przerzutów, kwater dla ukrywających się i rannych partyzantów, prowadzenie wywiadu np. w restauracjach i sklepach, kolportowanie prasy konspiracyjnej i ulotek. Od 1944 r. w AK ; Na przełomie lutego i marca 1945 r. w grupie partyzanckiej Alfreda Frydy ps. "Strug" /oddz. partyzancki "Szyszki

za duże zdanie

103"/wspierającym oddz. Armii Radzieckiej w walce z Wehrmachtem
w rejonie Upitki i Borowego Młyna; zginęła w walce 2 III 1945 r;
pochowana na cmentarzu w Borowym Młynie.

Została

AP AK, : Kartoteka Insp. Chojnice; T.: Bruski A.; Słownik
uczestniczek walki o niepodległość Polski 1939-1945, s.362
/matka z d. Gniter, poległa w m.Upitka/.

Ella Skerska

Wpłynęła dnia 20 XI
 L. dz. 4205 81 Biogr. 5 2001
 RED

FAPAK

Od: Przemysław Bruski <f66336pb@ask.eti.pg.gda.pl>
 Do: <archAK@um.torun.pl>
 Wysłano: 3 listopada 2001 21:10
 Załącz: biogramy.doc; MariaSkiba.jpg
 Temat: Do pani Elli Skerskiej

Witam,

Odpowiadając na Pani pismo z dnia 20.09.2001 r.
 odsyłam w załączeniu uzgodnioną propozycję biogramu mojego
 ojca sp. Alojzego Bruskiego oraz biogramu sp. Marii Skiby
 wraz ze zdjęciem w gronie Zarządu Katolickiego Stowarzyszenia
 Młodzieży. Zdjęcie pochodzi z roku 1936, Maria Skiba: druga od lewej.
 Z poważaniem.

Danuta Bruska-Zimowska

ps. Stowitk
 fot. w wersji
 elektronicznej
 K 377/377 CIEPŁICE - POMORZE TOW. gr. P. FAK

SKIBA MARIJA 10
 druga od lewej str.
 01-11-19

Skiba Maria ps. "Słowik" (1913-1945); kmdt. sekcji kobiet TOW "Gryf Pomorski" i AK rej. "Borowy Młyn", żołnierz partyzancki AK.

Urodzona 31 V 1913 r. w Borowym Młynie pow. chojnicki; córka właścicieli gospodarstwa rolnego Jana i Antoniny z d. **Ginter**. **Po nauce (nie ukończyła)** w Seminarium Nauczycielskim w Toruniu nie podjęła pracy zawodowej, pomagała rodzicom w prowadzeniu gospodarstwa. W latach 1933-1939 aktywnie działała w Katolickim Stowarzyszeniu Młodzieży Polskiej w Borowym Młynie (jako prezes). W 1938 r. ukończyła, organizowany przez Stowarzyszenie, kurs przysposobienia obronnego kraju.

Od października 1939 r. zorganizowała i prowadziła w Borowym Młynie konspiracyjny ośrodek kulturalno-oświatowy. Do TOW "Gryf Pomorski" zaprzysiężona w lutym 1942 r. pod ps. "Słowik" przez Alojzego Bruskiego ps. "Skocz", pełniła funkcje kmdt. sekcji kobiet na rejon Borowy Młyn, podlegała Marii Kamińskiej ps. "Róża" kmdt. sekcji kobiet przy Gminnej Kmdzie "Gryfa" w Brusach. Do sekcji "Słowika" należało 5 kobiet zaprzysiężonych i dziesięć współpracujących, były to m.in. Jadwiga Skiba ps. "Kalina", Skiba Leokadia ps. "Kukułka", Anna Fryda, Wanda Fryda, Stanisława Lewandowska, Helena Rudnik. Do zadań sekcji należało tworzenie punktów sanitarnych, żywnościowych, organizowanie przerzutów, kwater dla ukrywających się i rannych partyzantów, prowadzenie wywiadu np. w restauracjach i sklepach, kolportowanie prasy konspiracyjnej i ulotek. Od 1944 r. w AK; na przełomie lutego i marca 1945 r. w grupie partyzanckiej Alfonsa Frydy ps. "Strug" (oddz. partyzancki „Szyszki-103”) wspierając oddz. Armii Radzieckiej w walce z Wehrmachtem w rejonie Upiłki i Borowego Młyna; zginęła w walce 2 III 1945 r.; pochowana na cmentarzu w Borowym Młynie.

APAK: Kartoteka Insp. Chojnice; T.: Bruski A.: Słownik uczestniczek walki o niepodległość Polski 1939-1945, s.362 (matka z d **Ginter**, poległa w m. Upiłka). **Zginęła zamordowana przez „wyzwalające” oddziały Armii Radzieckiej.**

+ fotografia. tylko w wersji elektronicznej

Skiba Maria ps. „Słowik” (1913–1945), kmdt. sekcji kobiet TOW „Gryf Pomorski” i AK rej. Borowy Młyn.

Urodzona 31 V 1913 r. w Borowym Młynie pow. chojnicki; córka właścicieli gospodarstwa rolnego Jana i Antoniny z d. Ginter. Nie ukończyła Seminarium Nauczycielskiego w Toruniu. Pomagała rodzicom w prowadzeniu gospodarstwa. W latach 1933–1939 aktywnie działała w Katolickim Stowarzyszeniu Młodzieży Polskiej w Borowym Młynie (jako sekretarz). W 1938 r. ukończyła, organizowany przez Stowarzyszenie, kurs przysposobienia obronnego kraju.

Od października 1939 r. zorganizowała i prowadziła w Borowym Młynie konspiracyjny ośrodek kulturalno-oświatowy. Do TOW „Gryf Pomorski” zaprzysiężona w lutym 1942 r. pod ps. „Słowik” przez Alojzego Bruskiego ps. „Skocz”, gdzie pełniła funkcję kmdt. sekcji kobiet na rejon Borowy Młyn. Podlegała Marii Kamińskiej ps. „Róża” kmdt. sekcji kobiet przy Gminnej Kmdzie „Gryfa” w Brusach. Do sekcji „Słowika” należało 5 kobiet zaprzysiężonych i dziesięć współpracujących. Były to m.in.: Jadwiga Skiba ps. „Kalina”, Leokadia Skiba ps. „Kukułka”, Anna Fryda, Wanda Fryda, Stanisława Lewandowska, Helena Rudnik. Członkinie sekcji tworzyły punkty sanitarne, żywnościowe, organizowały przerzuty, kwatery dla ukrywających się i rannych partyzantów, prowadziły wywiad, np. w restauracjach i sklepach, kolportowały prasę konspiracyjną i ulotki. Od 1944 r. w AK. Na przełomie lutego i marca 1945 r. w grupie partyzanckiej Antreda Frydy ps. „Strug” (Oddz. Party-

*„Słownik biograficzny konspiracji
116 pomorskiej 1933-1945”, z. 5 t. xxxv Wypł. Bibl.
FABAK*

zancki „Szyszki-103”), wspierającej oddz. Armii Radzieckiej w walce z Wehrmachem w rejonie Upitki i Borowego Młyna. Zginęła w walce 2 III 1945 r. i została pochowana na cmentarzu w Borowym Młynie.

APAK: Kartoteka Insp. Chojnice; T.: Bruski A.; *Słownik uczestniczek...*, s. 362 (matka z d. Ginter, poległa w m. Upitka).

Elżbieta Skerska

IV 11. Korespondencja bieżąca: z rodziną
Skiby Marii:

1. List Damiły Bruskiej-Limowskiej
do Fundacji z 6.05.2002r. w sprawie
biogramu Marii Skiby, mpis k.1 s.1
2. Pismo Fundacji z 10.06.2002
w sprawie biogramu, mpis kserokop. k.1 s. 2-3

Pani
Elżbieta Skerska
Fundacja Archiwum Pomorskie A K
87-100 TORUŃ
ul. Wielkie Garbary 2

Wz 13. 05.
Wysłano dnia
Ldz. 2343 PED / S.B. 05 -
2002

Szanowna Pani! Mam w ręku „Słownik biograficzny konspiracji pomorskiej 1939-1945” cz.5, wydany przez Fundację. Niestety! Do biogramu Marii Skiby ps. „Słowik” wdarty się pewnie nieścisłości. Nie wiem doprawdy, z jakiego powodu. Być może bratanek mój, który przesyłał tekst i zdjęcie Marii Skiby pocztą elektroniczną popełnił jakieś błędy? Matka moja, Jadwiga, jest siostrą śp. Marii Skiby i doskonale zna fakty.

Przesyłam więc prawidłowy tekst biogramu z naniesionymi już poprawkami (podkreśliłam te miejsca na czerwono) i proszę o uwzględnienie ich przy okazji II wyd. „Słownika”,
Skiba Maria ps. „Słowik” /1913- 1945/; kmdt sekcji kobiet TOW „Gryf Pomorski” i AK rej. Borowy Młyn, żołnierz partyzantki AK.

Urodzona 31.V.1913 roku w Borowym Młynie pow. chojnicki; córka Jana i Antoniny z domu Ginter. Nie ukończyła Seminarium Nauczycielskiego w Toruniu, pomagała rodzicom w prowadzeniu gospodarstwa. Latach 1933-1939 aktywnie działała w Katolickim Stowarzyszeniu Młodzieży Polskiej w Borowym Młynie (jako prezes). W 1938 r ukończyła organizowany przez Stowarzyszenie kurs przysposobienia obronnego kraju.

Od października 1939 roku zorganizowała i prowadziła w Borowym Młynie konspiracyjny ośrodek kulturalno-oświatowy. Do TOW „Gryf Pomorski” zaprzysiężona w lutym 1942 roku pod ps. „Słowik” przez Alojzego Bruskiego ps. „Skocz”, pełniła funkcję kmdt. sekcji kobiet na rejon Borowy Młyn, podlegała Marii Kamińskiej ps. „Róża”, kmdt sekcji kobiet przy Gminnej Kmdzie „Gryfa”, w Brusach. Do sekcji „Słowika” należało 5 kobiet zaprzysiężonych i dziesięć współpracujących, były to m. in. Jadwiga Skiba ps. „Kalina”, Leokadia Skiba ps. „Kukułka”, Anna Fryda, Stanisława Lewandowska, Helena Rudnik. Do zadań sekcji należało tworzenie punktów sanitarnych, żywnościowych organizowanie przerzutów, kwater dla ukrywających się i rannych partyzantów, prowadzenie wywiadu np. w restauracjach i sklepach, kolportowanie prasy konspiracyjnej i ulotek. Od 1944 roku w AK; na przełomie lutego i marca 1945r w grupie partyzanckiej Alfonsa Frydy ps. „Strug” (oddz. Partyzancki Szyszki-103) wspierający oddz. Armii Radzieckiej w walce z Wermachtem w rejonie Upiłki i Borowego Młyna. Zginęła 2.III. 1945 roku – zamordowana przez „wyzwalające”, oddziały Armii Radzieckiej. Pochowana na cmentarzu w Borowym Młynie.

APAK: Kartoteka Insp. Chojnice; T.: Bruski A; „Słownik uczestniczek walki o niepodległość Polski 1939-1945”, s.362 (matka z d. Ginter) nie poległa w m. Upiłka!

Szanowna Pani! Dotychczas rodzina nie ujawniała publicznie, w jaki sposób zginęła Maria Skiba (a moja ciocia), z ogólnie wiadomych powodów politycznych. W dzisiejszej sytuacji upublicznienie tego faktu nie grozi już żadnymi konsekwencjami.

Łączę serdeczne pozdrowienia i mam nadzieję, że poprawki te będą uwzględnione w ewentualnym wyd. „Słownika”.

D. Bruska-Zimowska

FUNDACJA ARCHIWUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUN • UL. WIELKIE GARBARY 2 • TEL./FAX (0-56) 65-22-186
http://www.um.torun.pl/AK, e-mail: AK@um.torun.pl

KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY SA W TORUNIU, NR 10901506-4675-128-00-C

Torun 10.06.2002 r.

odp. na List 2343
+ prośba o zdjęcie
i uzupełnienie relacji
Skiby Jadwigi
Skiby Leokadii

Pani
Danuta Bruska-Limowska

77-200 Miastko

1.dz.2544 POM 2002

Szanowna Pani!

Bardzo serdecznie dziękuję za list i uwagi na temat biogramu śp. Marii. Przepraszam za nieścisłości, ale zbyt późno otrzymaliśmy informacje. Obiecuję, że w przyszłości ukazać się sprostowania.

Z naszych danych wynika, że Rodzina Pani była bardzo zaangażowana w konspirację. W związku z tym mam prośbę o uzupełnienie danych osobowych Pani:

1. Jadwiga Skiba-Bruska ps. "Khalime"
2. Leokadia Skiba ps. "Kukułka"

Głównie chodzi o dety urodzenia, imiona rodziców (nazwisko rodowe matki) okres przedwojenny i powojenny. Nie posiadamy także fotografii obu Pani. Wspomniane informacje będą potrzebne do opracowania biogramów, które ukazać się w następnych tomach "Stownik".

Gdyby Pani znalazła czas i napisała lub chociaż naryskowała biogramy, byłoby to dla nas bardzo

pomocne. Biogramy, napisane według wzorów -
- jak w cz. 5 „Słownika” - mogłyby być gotowe
za pół roku lub w styczniu 2003 r.

Przepraszam, że obarczam Panią dodatkowymi
obowiązkami, ale sądzę, że zrozumie Pani moje
intencje; poza tym nie mam do kogo zwrócić się
z tego rodzaju prośbą. W załączeniu przesyłam
schemat relacji, który może pomóc także w pisaniu
biogramu. Bardzo cenne byłyby dla nas chociaż
kserokopie dokumentów: metryk, dowodów osobistych,
legitymacji odsuszeń i dyplomów awansów.

Łączę pozdrowienia i wyrazy szacunku

Z poważaniem
dokumentalistka

Głębietta Skerska

T. K- 377/377 Pom. Chojnice

Skiba Maria

V. Karty informacyjne
k. 5

1.

2. 397 Pom

3. Gryf Pom
Chojnice

4. Skiba Maria

5.

6. „Storik”

7.

8. Jan Antonina
rod. Ginter

9. ur. 31. I. 1913, Borowice Młyn

10. Adres rodziny: Bruska Yachwiga
Miastko, ul. Mickiewicza 1/a
tel. 25-31

11. 2 marca 1945 r. zginęła
w walce z Niemcami w:

12. Rel. Bruski Alojzy

14. gminna komendantka
sekcji kobiet TOW „Gryf Pom”
miej. Borowice Młyn

15. K 123

Skiba Maria ps Stolik /31¹13, + 2¹145/
c. Jena i anformny z ot. Ginter, relukio

nr. i zamieszkała Barowy Wityn ps Chojnice
od 1942 r. K-mietka Sekcji Kobiety Tow. Goyt Pracy i Wychowania Barowy Wityn, potem
Zatwierdzony partii Zambli P.K., grupy bojowej pod dowodost-
wem plut. rez. Fryda Alfonsa ps. Struzki

poligra w walce z oddziałem Wehrmachtu w czasie
wyparcia natarcia Armii Radzieckiej na amoc-
mone porucze niemieckie Wpithke - Barowy Wityn - Przdawa
Pochowana na cmentarzu w Barowym Witynie

Cechy i Zawackiej ps 377 Pam

met. A. Pruskiego ps. Skocz, Mankha, ul. Mickiewicza 1/2

Boroway Młyn par. Chojnice

insp. Chojnice 3
TOW "Gryf Pomorski"
i AK

Kościelnym

1945⁺ SKIBA MARIA

rob. Stronicki Miest. Walka ... s 362

nie i sam. w Boroway Młynie w par. Chojnickim
od 1942 niemieckim. Służbi Kobiet TOW "Gryf
Pomorski", następnie członkini partii AK

ifm

+ Skiba Maria

chojnice 4
JOW Gr. P-AK

Zob: J: M-8/617 Alojzy Brouski
insp. Chojnice.

988 Xi 101

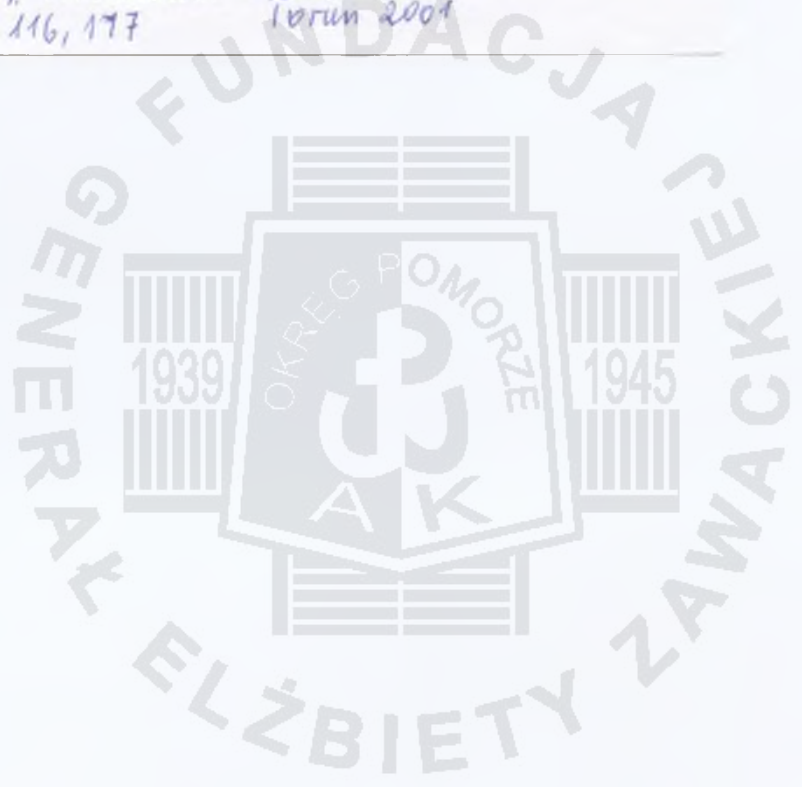
6

+
SKIBA Maria

ps „Słowik” 1913-1945 kmdt sekcji
Kobiet Tow. „Gryf Pomorski”, AK Boroway
Młyn. Zaprowadzona w lutym 1942 przez
Alojzego Bruskiego ps „Skocz”. Podległa
Mari Kamińskiej ps „Róża” kmdt sekcji
Kobiet w Brusach. Od 1944 - AK. Oddział
Partyzancki Alfreda Frydy ps „Strug”.
Oddział Partyzancki „Szybski - 103”. Zginęła
w walce 2. 03 1945. Elżbieta Skerska

Zob.
słownik Biograficzny Konspiracji
Pomorskiej 1939-1945 część
Fundacja „Archiwum Pomorskie AK”
str. 116, 177 Toruń 2004

9000
2003

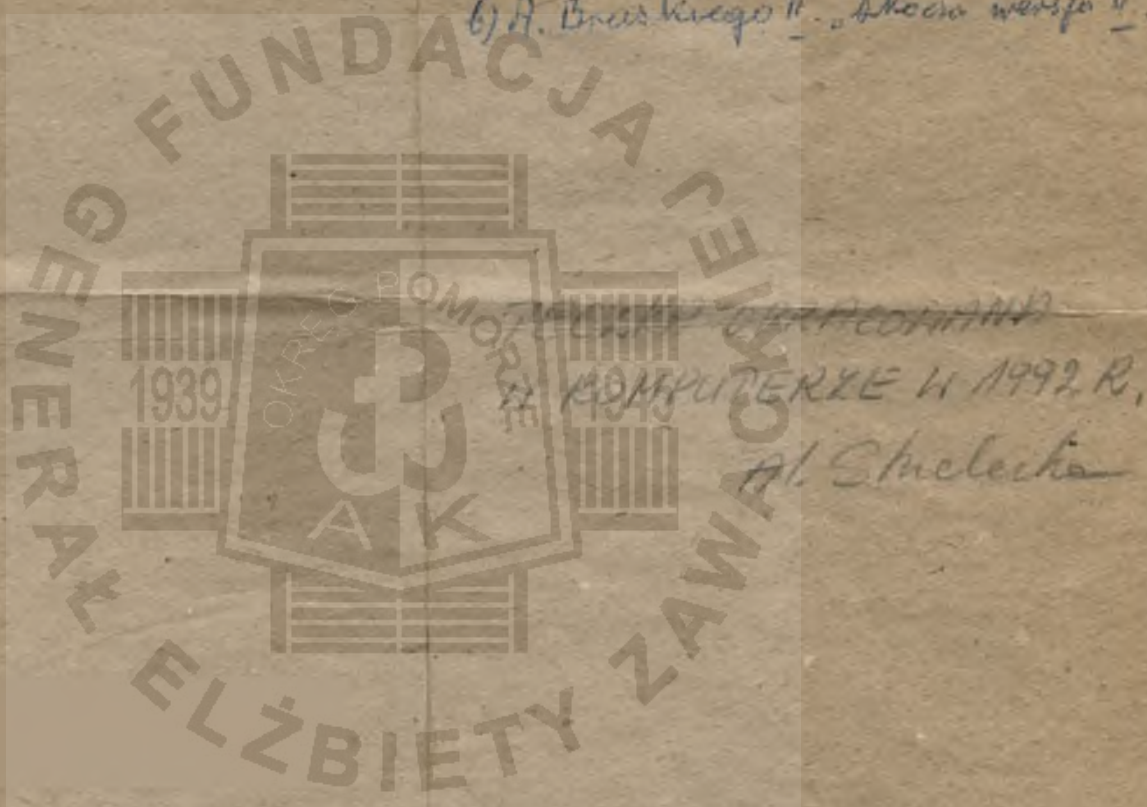
ARCHIWUM
Elżbiety Zawadzkiej
377 / Tom
30.11.78.

Oprac. J.M. dn. 16.VII.85
na podst.:

II. rel.

a) A. Bruskiego II. „Skocno” wersja I
z dn. 30.XI.78r.

b) A. Bruskiego II. „Skocno” wersja II.

dziękuję:
Ludwika, Miastko

Chojnice

„Stowik”

+ Skiba Maria

SKIBA Maria